

FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT

Tilsyn og oppfølging - barnevern

HERØY KOMMUNE

Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS

- integritet, kvalitet og kostnadseffektivitet -

Forord

Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS legg med dette fram forvaltningsrevisjonsprosjektet; **Tilsyn og oppfølging- barnevern.**

Forvaltningsrevisjon er ei lovpålagd oppgåve for alle kommunane i Noreg, og formålet med forvaltningsrevisjonen kjem fram av kommunelova §77 nr.4 :

” (...)Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

Formålet med forvaltningsrevisjon er å sette søkelys på dagens situasjon og peike på muligheter for forbedring og vidareutvikling av den kommunale verksemda, samt avdekke eventuelle manglar.

Prosjektet er utført i samsvar

med standard for forvaltningsrevisjon - RSK001.

Rapporten er utarbeida av Alf Marius Grønnevik, med innspel frå kollega i Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS. Det er føreteke vurderingar av uavhengigheit og objektivitet vedkomande dette prosjektet.

Kommunerevisjonen vil takke barnevernstenesta i Herøy kommune for godt samarbeid og tilrettelegging i arbeidet med prosjektet.

Ulsteinvik 25.09.18

Alf Marius Grønnevik

Forvaltningsrevisor

Innholdsfortegnelse

SAMANDRAG	4
Anbefalingar	5
1 INNLEIING	6
1.2 Målsetting og problemstilling	6
1.3 Revisjonskriterium	6
1.3.1 Innleiing	6
1.3.2 Kjelder til kriterium	6
2 METODE og GJENNOMFØRING	7
2.1 Gjennomføring:	7
2.2 Utval:	7
2.3 Verifisering av data	8
3 REVISJONSKRITERIUM	8
4 PROBLEMSTILLING 1:	10
4.1 Fakta	10
4.2 Vurdering	12
5 PROBLEMSTILLING 2:	13
5.1 Fakta	13
5.1.1 Tilsyn av born i Herøy kommune	14
5.1.2 Tilsyn av born frå Herøy plassert i andre kommunar	15
5.2 Vurdering	16
6 PROBLEMSTILLING 3:	17
6.1 Fakta	17
6.1.1 Skriftlege rutinar	17
6.1.2 Gjennomgang av uavhengigheitserklæring	18
6.1.3 Gjennomgang av politiattestar	18
6.2 Vurdering	18
7 ANBEFALING	18

SAMANDRAG

Kontrollutvalet ønske å få belyst om kommunen hadde fått på plass rutinar og gjennomført tilfredstillande antal oppfølgingsbesøk på dei borna ein har under omsorg, men og om borna hadde fått tildelt tilsynsførar og fått tilfredstillande antal tilsyn, samt kvaliteten på rapportane. I tillegg ønske ein å sjå om kommunen hadde fått på plass rutinen mht å dokumentere uavhengighetserklæring og politiattest til tilsynsførarar slik det blei anbefalt i tidlegare forvaltningsrevisjon (2016) jfr K-sak 196/16

Det vart utarbeida følgjande problemstillingar:

- 1. Har kommunen gjennomført tilfredstillande antal oppfølgingsbesøk i høve fosterborn?**
- 2. Har borna fått tildelt tilsynsførar, og har det vore gjennomført eit tilfredstillande antal tilsyn?**
- 3. Har kommunen fått på plass rutinar mht. å dokumentere uavhengighetserklæringa av tilsynsførarar?**

Problemstilling 1:

Herøy kommune hadde i kontrollperioden 01.01.2017 – og fram til 01.07.2018 totalt 13 born ein hadde overteke omsorga for. To av dei var plasserte på institusjon, tre var plasserte i Herøy kommune og resten i andre kommunar. Kommunen hadde derfor totalt 11 born ein hadde oppfølgingsansvar for, då Fylkesmannen har tilsynsansvar for institusjonar.

Gjennomgangen viste at barnevernet hadde gjennomført fire eller fleire oppfølgingsbesøk til fem av dei 11 borna, men til seks av borna var det gjennomført under fire oppfølgingsbesøk. To av borna hadde flytta til fosterheimen våren 2017 og fått tre besøk i løpet av året. Eit barn hadde fylt 18 og flytta ut, og hadde fått to oppfølgingsbesøk. Totalt sett vurderer ein det slik at kommunen oppfylte krava til åtte av dei 11borna.

I eit par av sakene der to fosterbarn budde i same fosterheim registrerte ein at fosterheimsbesøka var gjennomført samtidig og i enkelte tilfelle var ikkje begge borna tilstades. Omsorgskommunen/ barnevernstenesta skal følgje opp og føre kontroll med kvart enkelt barn sin situasjon i fosterheimen. Det bør derfor ikkje gjennomførast tilsynsbesøk der barnet ikkje er tilstades.

Kvaliteten på rapportane for oppfølgingsbesøk var i stor grad god, og gav eit godt bilde av situasjonen i fosterheimen.

Problemstilling 2:

Herøy kommune hadde pr 2017 tilsynsansvar for 15 born. Det var gjennomført tilfredstillande antal tilsyn til 9 av 15 born, i 6 av dei 15 var det ikkje gjennomført eit tilfredstillande antal tilsyn. Alle borna hadde fått oppnemnd tilsynsførarar, men i enkelte saker hadde tilsynsførarar slutta i løpet av året og ein såg at det kunne gå månadar før ein hadde fått på plass ny.

Pr juni 2018 var det gjennomført eit til to tilsyn til alle borna. Sidan året ikkje er omme kan ein ikkje konkludere i høve om ein vil greie å få gjennomført eit tilfredstillande antal tilsyn i løpet av året, men barnevernstenesta har gitt tilbakemelding om at ein har som mål å greie dette.

Dei tilsynsrapportane som låg føre følgde stort sett same mal/utforming (standard mal). Ein såg variasjonar i kvaliteten på rapportane og kor detaljerte rapportane var mellom dei forskjellige tilsynsførarane. Enkelte rapportar gav lite informasjon/beskriving av situasjonen til barnet. Kommunen bør etter behov vurdere om det er hensiktsmessig og få på plass fellessamlingar/kurs med alle tilsynsførarar. Dette vil vere spesielt viktig når nye tilsynsførarar kjem til og vil kunne bidra til å heve kvaliteten på tilsynsførarrapportane.

Problemstilling 3:

Kommunen har fått på plass skriftlege rutinar for å innhente både uavhengighetserklæring og politiattestar på sine nye tilsynsførarar. Gjennomgangen viste at dei to nye tilsynsførarane som hadde kome til sidan sist forvaltningsrevisjon, hadde signert uavhengighetserklæring. Begge hadde også levert politiattest. Kommunen har fått på plass og implementert rutinar i høve innhenting og dokumentering av uavhengighetserklæring og politiattest, men burde innhenta tilsvarande også for tidlegare oppnemnde tilsynsførarar.

Anbefalingar

- Kommunen bør sette i verk tiltak slik at barnevernstenesta får gjennomført tilfredstillande tal tilsyn i alle fosterheimar jfr. minimumskrava.
- Kommunen bør ha som mål at ved oppfølgingsbesøk i fosterheimar med fleire fosterheimsbarn, bør alle fosterbarna vere tilstades.
- Kommunen bør sørge for at alle barn ein har tilsynsansvar for, får gjennomført tilfredstillande antal tilsyn jfr. minimumskrava i rettleiar.
- Kommunen bør etter behov vurdere kurs/fellessamling med tilsynsførarar mht, rapportskriving .
- Kommunen bør innhente uavhengighetserklæring og politiattest av også tidlegare oppnemnde tilsynsførarar

1 INNLEIING

Kontrollutvalet i Herøy kommune gjorde i sak 21/18 vedtak om å få utført eit forvaltningsrevisjonsprosjekt retta mot oppfølgings- og tilsynsførarordninga i barnevernstenesta.

Med bakgrunn i eit tidlegare forvaltningsrevisjonsprosjekt i 2016 jfr. anbefaling pkt 1, 3 og 4, (kommunestyrevedtak 195/16) ønska kontrollutvalet å få belyst om kommunen hadde fått på plass rutinar og gjennomført tilfredstillande antal oppfølgingsbesøk på dei borna dei har under omsorg, men og om born i fosterheim hadde fått oppnemnd tilsynsførar og fått tilfredstillande antal tilsyn, samt ei vurdering av kvaliteten på rapportane. I tillegg ønskte ein å sjå om kommunen hadde fått på plass rutinen mht. å dokumentere uavhengighetserklæring og politiattest til tilsynsførarar.

1.2 Målsetting og problemstilling

Kontrollutvalet ønskte å få belyst om kommunen hadde fått på plass rutinar og gjennomført tilfredstillande antal oppfølgingsbesøk på dei borna ein har under omsorg, men og om borna hadde fått tildelt tilsynsførar og fått tilfredstillande antal tilsyn. I tillegg ønskte ein å sjå om kommunen hadde fått på plass rutinen mht. å dokumentere uavhengighetserklæring til tilsynsførarar slik det blei anbefalt i tidlegare forvaltningsrevisjon (2016) jfr K-sak 196/16

Det er utarbeida følgjande problemstillingar:

- 1. Har kommunen gjennomført tilfredstillande antal oppfølgingsbesøk i høve fosterborn?**
- 2. Har borna fått tildelt tilsynsførar, og har det vore gjennomført eit tilfredstillande antal tilsyn?**
- 3. Har kommunen fått på plass rutinar mht. å dokumentere uavhengighetserklæringa av tilsynsførarar?**

1.3 Revisjonskriterium

1.3.1 Innleiing

Innsamla data vil bli vurdert opp mot revisjonskriteriet i form av lover, regelverk og andre relevante kommunale vedtak og retningslinjer. Kriteria vil bli utleia frå autoritative kjelder i samsvar med krava i gjeldande standard for forvaltningsrevisjon.

1.3.2 Kjelder til kriterium

Revisjonskriterium i dette prosjektet er utarbeida av følgjande kjelder:

- Lov om barnevernstenester (barnevernslova) av 17.07.1992
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningslova) av 10.02.1967

- Forskrift om fosterheim av 18.01.2003
- Retningslinjer om saksbehandling i barneverntjenesten revidert 2017.
- Rutinehåndbok for barneverntjenesten i kommunene, Barne- og likestillingsdepartementet 2006.
- «Tilsyn med barn i fosterhjem» utarbeida av Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet 02/2015

Ei utdijuping av revisjonkriterium går fram under kapittel 3.

2 METODE og GJENNOMFØRING

Metode er eit samleuttrykk for dei framgangsmåtar som er nytta for å kunne svare på dei ulike problemstillingane.

2.1 Gjennomføring:

Det vart gjennomført samtale/møte med seksjonsleiar for barnevern og sakshandsamar som har hovudansvaret mht. tilsyn og oppfølging. Ein fekk då overlevert rutinehandbok og oversikt over alle barn kommunen hadde omsorg- og tilsynsansvar for. Administrasjonen ordna med tilgang til det elektroniske barnevernssystemet og dei fysiske mappene.

Barnevernstenesta i Herøy kommune nyttar sakshandsamingssystemet Familia. Ein nytta i hovudsak det elektroniske verktøyet ved gjennomgang av oppfølgingsrapportar og tilsynsrapportar, men og gjennomgang/stikkprøvekontroll av fysiske mapper.

2.2 Utval:

Det vart kontrollert alle born som Herøy hadde omsorga for i perioden 01.01.2017 og fram til 01.07.2018. Dette utgjorde totalt 13 born der 2 av desse var plasserte i institusjon der Fylkesmannen har ansvar for oppfølging og tilsyn. For dei resterande 11 kontrollerte ein om Herøy hadde gjennomført tilfredstillande antal oppfølgingsbesøk.

Ein kontrollerte også om kommunen hadde følgt opp borna mht. tildeling av tilsynsførar i bustadkommunen og at borna hadde fått eit tilfredstillande antal tilsyn av tilsynsførar også her. Dette gjeld både borna Herøy kommune har overteke omsorga for, og borna som er plasserte i fosterheim i Herøy frå andre kommunar. I slike tilfelle har Herøy kommune ansvar for å få på plass tilsynsførar og sørge for at det vert gjennomført tilfredstillande antal tilsyn. Det var totalt 15 born som budde i fosterheim i Herøy og som kommunen har tilsynsansvaret for. Tre av desse hadde kommunen også omsorga for og som var blitt plasserte i eiga kommune. For dei tre hadde kommunen både oppfølgingsansvar frå barnevernet og tilsynsansvar.

2.3 Verifisering av data

Rapporten er etter standard for forvaltningsrevisjon, oversendt rådmannen for uttale 25.09.18. Uttalen gjeld forhold som er omtala jfr. RSK 001 i rapporten.

3 REVISJONSKRITERIUM

Barnevernet sitt tilsyn med fosterheimen

Det går fram av fosterheimsforskrifta §7 første ledd at *”barneverntenesten i omsorgskommunen skal følgje opp og føre kontroll med hvert enkelt barns situasjon i fosterhjemmet”*. Oppfølging skal skje minimum fire gongar pr år. Om barnevernet har vurdert forholda i fosterheimen som gode kan ein vedta at antall besøk skal reduserast til minimum to gongar i året for born som har vore plassert i fosterheim i meir enn to år.

Tilsyn med barn plassert i institusjon

I forskrift om tilsyn med barn i barnevernsinstitusjonar går det fram av § 3 at *«fylkesmannen i det fylket institusjonen ligger har ansvaret for at det blir ført tilsyn i overensstemmelse med denne forskriften»*. Vidare går det fram under § 7 «tilsynsmyndighetenes oppgaver» at tilsynsmyndigheita skal sjå etter at institusjonen vert dreve i samsvar med gjeldande lover, føreskrifter og retningslinjer.

Tilsynsmyndigheita skal også sjå etter at det ligg føre målesttingar og plan for kvart enkelt barn i tillegg til at dei skal sjå etter at bruk av tvang ikkje skjer i strid med gjeldande reglar. Tilsynsmyndigheita skal i alle tilfelle føre tilsyn ved besøk i institusjonen minst to gongar kvart år. Institusjonar som tek i mot born som er plassert etter barnevernslova §§ 4-24 og 4-26 skal besøkast minst fire gongar kvart år. Der minst to besøk skal skje uanmeldt.

Tilsynsmyndigheita skal ta kontakt med kvart enkelt barn. Når barnet sin alder og modning tilseier det skal tilsynsmyndigheita spørje det enkelte barn om barnet deira syn på opphaldet. Etter kvart besøk skal tilsynsmyndigheita utarbeide skriftlig rapport som sendast institusjonen og statlig regional barnevernsmyndigheit.

Tilsynsførar

Det skal gjennomførast tilsyn frå tidspunktet omsorgsovertakinga skjer til barnet har fylt 18 år. Det skal førast kontroll over den omsorga barnet får i fosterheimen, og at føresetnadane for plasseringa blir følgt opp. Det er barnevernstenesta i fosterheimskommunen som har ansvaret for at det blir ført tilsyn, og det er krav om at alle born som er plassert i fosterheim skal ha ein tilsynsførar. Tilsynsførar skal føre tilsyn med barnet så ofte som nødvendig og minimum fire gongar pr år. Første besøk skal skje så raskt som mulig etter plassering. Ved val av tilsynsførar bør barn over 7 år få anledning til å uttale seg før tilsynsførar vert valgt.

Tilsynsførar skal etter kvart besøk skrive rapport frå besøket. Denne skal sendast til barnevernstenesta i den kommunen som har tilsynsansvaret.

I følge fosterheimsføreskrifta § 8, 4 ledd skal tilsynsførar ha ei uavhengig rolle i forhold til barnevernstenesta og fosterforeldra.

Fosterheimsforskrifta §§ 8 og 9 gir vidare informasjon om korleis tilsynet skal utførast.

Uavhengigheitserklæring

Det går fra, av rettleiaren «Tilsyn med barn i fosterhjem» utarbeida av Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet 02/2015)

«Den personen som skal føre tilsyn må ha en tilstrekkelig uavhengighetsfunksjon overfor barnevernstjenesten, fosterforeldra og barnets foreldre. Dersom barnet bor i fosterhjem i omsorgskommunen, og tilsynsbesøkene skal gjennomføres av noe med tilknytning til barnevernstjenesten, må uavhengighet ivaretas ved at tilsyn ikke utføres av en person som har hatt direkte befatning med barnevernssaken».

Oppsummert

- Barnevernet i omsorgskommunen skal følge opp og føre kontroll med kvart enkelt barns sin situasjon i fosterheimen.
- Barnevernet skal som hovudregel besøke fosterheimen minimum 4 gongar pr år.
- Barn i fosterheim skal ha en tilsynsførar
- Det skal som hovudregel gjennomførast minimum fire tilsyn pr. år av tilsynsførar.
- Tilsynsførar skal få tilgang til fosterheimen så ofte som nødvendig.
- Tilsynsførar skal ha tilstrekkelig uavhengigheitsfunksjon ovanfor barnevernstenesta.
- Fylkesmannen har ansvar for å føre tilsyn med barnevernsinstitusjonane

4 PROBLEMSTILLING 1:

Har kommunen gjennomført tilfredstillande antal oppfølgingsbesøk i høve fosterborn?

4.1 Fakta

I dette kapittelet ser vi på tilsyn og kontroll i høve barn i fosterheim som Herøy kommune har overteke omsorga for. Dette gjeld i hovudsak om Herøy kommune har gjennomført tilfredstillande antal oppfølgingsbesøk. Tilsynsførar og tilsynsførarordninga blir omtala i kapittel 5.

Herøy kommune hadde i kontrollperioden 01.01.2017 – og fram til 01.07.2018 totalt 13 born som var overteke omsorga for. Tre var plasserte i Herøy kommune, åtte av dei var plassert i andre kommunar, medan to av dei var plasserte på institusjon. Kommunen hadde derfor totalt 11 born ein hadde oppfølgingsansvar for, då Fylkesmannen har tilsynsansvar for barn i institusjon.

Oppfølgingsbesøk:

Nedanfor går det fram ei oversikt som syner born og når det har vore gjennomført oppfølgingsbesøk av barnevernet. Oversikta er basert på kontroll av sakshandsamingssystemet og fysiske mapper.

barn	Oppfølgingsbesøk utført av barnevernet		Vedtak om reduksjon til to oppfølgingsbesøk	Kommentar
	2017	2018		
1	2	1	12.06.2017 (08.01.18)	Budd i fosterheim heile perioden
2	3	2	01.06.2016 (08.01.18)	Budd i fosterheim heile perioden
3	1	0	01.06.2016 (08.01.18)	Budd i fosterheim heile perioden
4	5	3		Budd i fosterheim heile perioden
5	5	3		Budd i fosterheim heile perioden
6	5	2		Budd i fosterheim heile perioden
7	3	2		Flytta i fosterheim i starten av April 2017.
8	3	2		Flytta i fosterheim i starten av April 2017.
9	2	-		Flytta i eigen bustad 23.06.17 (Myndig)
10	4	2	26.10.16 (05.01.18)	Budd i fosterheim heile perioden
11	4	2	07.09.17 (05.01.18)	Budd i fosterheim heile perioden

Gjennomgangen viste at av dei 11 borna hadde barnevernet gjennomført fire eller fleire oppfølgingsbesøk i fem av dei, men for seks av borna var det gjennomført under fire oppfølgingsbesøk.

I fem av dei 11 sakene fant ein vedtak om redusering av antal oppfølgingsbesøk (frå fire til to). Av vedtaket gjekk det fram når vedtaket tredde i kraft, men alle vedtaka hadde dokumentdato 08.01.18 eller 05.01.18. Ein spurte sakshandsamar kva dette skuldast og ein fekk tilbakemelding om dette kan tyde på at vedtaket ikkje er fatta før i starten av januar 2018, men då med tilbakeverkande kraft .

For to av borna registrerte ein totalt tre oppfølgingsbesøk (barn sju og åtte i tabellen). Dei to borna flytta i fosterheim i starten av april 2017. Ved eit tilfelle (barn ni) flytta barnet ut av fosterheimen i løpet av sommaren 2017 (18 år) og det var gjennomført totalt to besøk i løpet av våren 2017.

Kvalitet på rapportane:

I samband med gjennomgangen gjekk ein igjennom dei fleste rapportane. Ein registrerte at alle oppfølgingsbesøka var gjennomført av same sakshandsamar i barnevernet, for utanom i ei sak, der dei fleste oppfølgingsbesøka var gjennomført av sakshandsamar som hadde følgt barnet i ei lenger periode. Kvaliteten på rapportane var i stor grad god og gav eit godt bilde av situasjonen i fosterheimen.

I to tilfelle såg ein to fosterbarn bu i same fosterheim, og såg at oppfølgingsbesøka for dei to borna var gjennomført samtidig både i 2017 og 2018. Gjennomgang av rapportane viste at dei i hovudsak omhandla kvar enkelt barn, men ein registrerte også at eit av borna ikkje deltok på tre av oppfølgingsbesøka som hadde vore gjennomført i kontrollperioden, då barnet ikkje var heime (var på skule og liknande).

Øvrig oppfølging:

Det er viktig og påpeike at i tillegg til dei lovfesta oppfølgingsbesøka kan barnevernet ha ein del dialog med fosterheimen. Stikkprøve av klientmappene og sakshandsamingssystemet, viste ein del journalnotat i fleire saker som viste dialog med fosterheimen, og med biologiske foreldre. Ved alle dei kontrollerte låg det føre ein plan over tilsyn og oppfølgingsbesøk av barn under omsorg og oppfølging av biologiske foreldre. Det går fram av rutinehandboka til barnevernstenesta at omsorgsteamet har ansvar for at denne planen blir oppdatert og etterlevd. I samtale med tenesta fekk ein tilbakemelding om at ein utarbeida planar til alle fosterborn i 2018 og at planen vert nytta for å avtale planlagde møter og tiltak, men også for å dokumentere gjennomførte møter og dialog.

4.2 Vurdering

Oppfølgingsbesøk:

Eit barn kan flytte inn og ut av fosterheim i løpet av året, og dette må takast omsyn til ved vurdering av minimumskravet til oppfølgingsbesøk, forutsett den perioden kommunen ikkje har omsorgsansvaret. I 2017 hadde Herøy kommune tre slike tilfelle. I to av sakene var det gjennomført tre tilsyn etter at barna flytta inn i fosterheimen i april. I den tredje saka flytta fosterbarnen på hybel i løpet av sommaren og kommunen hadde gjennomført to tilsyn i løpet første halvår. Sidan kommunen har fått gjennomført hhv to og tre oppfølgingsbesøk i løpet av tidsromma på hhv seks og ni månadar, vurderer ein det som at kommunen har oppfylt minimumskravet.

I høve rettleiar kan barnevernstenesta vedta og redusere antal oppfølgingsbesøk til minimum to gongar i året for barn som har vore plassert i fosterheim i meir enn to år. I tre av sakene såg ein at det var gjennomført tre eller færre tilsynsbesøk, der det låg føre vedtak om reduisering av oppfølgingsbesøk. Sjølv om det har vore fatta vedtak om redusert antal tilsynsbesøk meiner ein at å fatte dette eit år eller to i etterkant av «manglande» oppfølgingsbesøk med tilbakeverkande kraft, ikkje er tilfredstillande og for desse tre borna burde kommunen ha gjennomført fire tilsyn i løpet av 2017. Då vedtaka ikkje var fatta før i 2018.

Dei resterande fem borna hadde fått oppfylt minimumskrava i høve rettleiar med hhv fire eller fem oppfølgingsbesøk.

Totalt sett vurderer ein det slik at kommunen oppfylte krava i høve åtte av dei 11borna.

Kvaliteten på rapportane:

Generelt var kvaliteten på rapportane god og gav eit godt bilde av situasjonen i fosterheimen og utviklinga til barnet.

Gjennomgang av rapportane viste at dei i hovudsak omhandla kvar enkelt barn, men ein registrerte også tilfelle der borna ikkje var heime (på skule og liknande). I dei tilfella har barnevernet berre hatt kontakt med fosterheim/fosterforeldre. I forskrifta § 7 heiter det at «*Barnevernstenesta i omsorgskommunen skal følgje opp og føre kontroll med kvart enkelt barn sin situasjon i fosterheimen.....*».

I to av sakene såg ein at det var gjennomført oppfølgingsbesøk der barnet ikkje var tilstade. Omsorgskommunen/ barnevernstenesta skal følgje opp og føre kontroll med kvart enkelt barn sin situasjon i fosterheimen. Det bør derfor ikkje gjennomførast tilsynsbesøk der barnet ikkje er tilstade.

Øvrig oppfølging:

I alle sakene var det utarbeida plan over tilsyn og oppfølgingsbesøk av fosterborn og oppfølging av biologiske foreldre. Ein vurderer dette som eit positivt verktøy mht. og planlegge og dokumentere dialog og oppfølging av både fosterheim og biologiske foreldre. Planen blei teken i bruk i 2018 og det er ikkje mogleg å kontrollere effekten av verktøyet pr. d.d. For at verktøyet skal ha ein nytteverdi er det viktig at omsorgsteamet som har ansvaret for dei nyttar dei aktivt og oppdaterer dei kontinuerleg.

5 PROBLEMSTILLING 2:

Har borna fått tildelt tilsynsførar, og har det vore gjennomført eit tilfredstillande tal tilsyn?

5.1 Fakta

Det skal førast tilsyn med kvart enkelt barn i fosterheim frå plasseringstidspunktet fram til barnet fyller 18 år. Barnevernstenesta i fosterheimskommunen skal opprette tilsynsførar til kvart enkelt barn ved godkjenning av fosterheim. Tilsyn er ein kontroll med fosterheimen som kjem i tillegg til den kontrollen barnevernet sjølv skal utføre. Det at kontrollen skal utførast av ein uavhengig tredjeperson skal bidra til å sikre barnet sin rettstryggleik og tryggleik. Det skal derfor leggest vekt på å finne ein person som barnet har, eller kan få, nødvendig tillit til, og som har føresetnadar for å kunne utføre tilsynsoppgåva. Tilsynsførar skal minimum besøke fosterheimen fire gongar i året, og det skal utarbeidast rapport etter kvart tilsyn. Rapportane skal sendast til barnevernstenesta.

Det er kommunen der fosterheimen er plassert som har ansvar for å få på plass tilsynsførar. Dette betyr at for born som kjem frå andre kommunar og blir plassert i fosterheim i Herøy, er det Herøy kommune sitt ansvar mht. oppfølging av tilsynsførarordninga. For born Herøy kommune har plassert i andre kommunar er det fosterkommunen som har dette tilsynsansvaret for borna frå Herøy.

Nedanfor har ein utarbeida to oversikter som syner dei borna som er plasserte i Herøy og som dei har tilsynsansvar for, i tillegg til ei oversikt som syner dei borna Herøy har overteke omsorga for og som er plasserte i andre kommunar.

5.1.1 Tilsyn av born i Herøy kommune

Tilsynsbesøk:

Barn	Tilsyn		Kommentar
	2017	2018	
1	2	2	Tilsynsførar sa opp våren 2017 og ein fekk på plass ny tilsynsførar januar 2018.
2	4	2	
3	4	2	
4	2	2	Tilsynsførar sa opp våren (mai) 2017 og ein fekk på plass ny tilsynsførar februar 2018.
5	4	1	
6	4	1	
7	4	2	
8	2	2	Tilbakelding frå barnevernet om at ein har purra tilsynsførar i 2017. Registrerar i sakshandsamingssystemet at tilsynsførar var purra i januar 2017.
9	3	1	Tilbakemelding frå barnevernet at ein har purra tilsynsførar.
10	4	2	
11	1	1	Redusert til 2 tilsyn (vedtak 14.08.17) . Ut i frå journalnotat har bv purra tilsynsførar fleire gonger. Les ut av tilsynsrapporten 2017 at barnet absolutt ikkje ønskjer tilsyn og at tilsynsførar har vanskeleg for å kome i posisjon.
12	4	1	
13	3	2	Tok tid å få på plass ny tilsynsførar. Registrerar at oppnemning tilsynsførar skjedde 12.09.17 og fosterheimen var godkjend av fosterheimskommunen 17.03.17.
14	2	1	Flytta frå Herøy kommune 01.08.17 (gjennomført 2 tilsyn i løpet av 2017)
15	2	1	Flytta i eigen bustad 23.06.17 (gjennomført 2 tilsyn i 2017)

Tilsyn 2017:

Det går fram av oversikta at Herøy kommune hadde totalt 15 born dei hadde tilsynsansvar for i 2017. Seks av dei 15 borna hadde ikkje fått gjennomført tilfredstillande tal tilsyn. Dvs at ni av 15 hadde fått minimumskravet med tilsyn. Ved to høve flytta barnet til anna kommune eller i eigen bustad (18 år), (barn 14 og 15), og det var då gjennomført to tilsyn i desse sakene.

Alle borna hadde fått oppnemnd tilsynsførar, men i enkelte saker hadde tilsynsførar slutta og ein såg at det kunne gå månadar før ein hadde fått på plass ny.

Tilsyn 2018:

Pr. juni 2018 hadde det blitt gjennomført mellom eitt og to tilsyn hjå alle borna. Etter at kartlegginga var gjennomført 06.07.18 kom det tilbakemelding frå barnevernet at det var motteke fire nye tilsynsrapportar på fire forskjellige barn den 10.07.18. Det er ikkje mogeleg

og konkludere på om ein vil greie å gjennomføre eit tilfredstillande antal tilsyn i 2018, men barnevernet har gitt tilbakemelding på at ein har som mål å greie dette.

Kvalitet på rapportane:

Tilsynsførar skal levere rapport frå kvart tilsyn. Dei tilsynsrapportane som låg føre følgde stort sett same mal/utforming (standard mal). Ein såg variasjonar i kvaliteten og kor detaljerte rapportane var mellom dei forskjellige tilsynsførarane. Ein fekk tilbakemelding med barnevernstenesta at ein for nokon år sidan hadde ei samling med alle tilsynsførarane, men at dette ikkje har vore gjennomført i seinare tid.

5.1.2 Tilsyn av born frå Herøy plassert i andre kommunar

Born frå Herøy som er busett i andre kommunar der fosterheimskommunen har tilsynsansvar:

Barn	Tilsyn		Fosterheimskommune med tilsynsansvar	Kommentar
	2017	2018		
1	4	2	Ålesund	
2	4	2	Hareid	
3	4	1	Sande	
4	2	1	Haram/Ulstein	Flytta og tok tid før interkommunalt bv hadde ny tilsynsførar på plass.
5	2	1	Haram/Ulstein	Flytta og tok tid før interkommunalt bv hadde ny tilsynsførar på plass.
6	3	1	Haram	
7	0	2	Ørsta	Flytta i fosterheim 03.04.17 Var ikkje oppnemnd tilsynsførar før i starten av 2018.
8	0	2	Ørsta	Flytta i fosterheim 03.04.17 Var ikkje oppnemnd tilsynsførar før i starten av 2018.
9	2	-		Flytta i eigen bustad 23.06.17 (Myndig)
10	4	2	Herøy	Plassert i eiga kommune
11	4	2	Herøy	Plassert i eiga kommune

12	-	-	Fylkesmannen	Plassert på institusjon
13	-	-	Fylkesmannen	Plassert på institusjon

Det går fram av oversikta at fem av dei 11 borna ikkje hadde fått tilfredstillande tal tilsyn i 2017. Eit av barna (9) hadde fått gjennomført to tilsyn i første halvår og barnet flytta ut av fosterheim på sommaren, og to tilsyn er derfor tilstrekkeleg. Det er viktig og påpeike at det ikkje er Herøy kommune som er ansvarlig for tilsynsførar til desse borna, men kommunen har eit ansvar for å påsjå at ordninga kjem på plass og fungerer.

Oppfølging av barn i Institusjon:

To av sakene omhandlar born som har vore plassert på institusjon. Det låg ikkje føre tilsynsrapportar i desse sakene i sakshandsamingssystemet. Det går fram av føreskrifta «om tilsyn med barn i barnevernsinstitusjonar for omsorg og behandling» at tilsyn skal gjennomførast av Fylkesmannen eller eit tilsynsutval minimum fire gongar pr år og at det skal utarbeidast rapport frå kvart besøk. Denne rapporten skal sendast til statelig regional barnevernsteneste og institusjonen. Det er dermed ikkje lovfesta at den kommunale barnevernstenesta skal få tilsynsrapportane. Sidan prosjektet gjeld barnevernstenesta i Herøy kommune ligg det utanfor kontrollutvalet i Herøy sitt mynde å undersøke tilsyn gjort av Fylkesmannen. Det kan derimot stillast spørsmål ved kvifor ikkje den kommunale barnevernstenesta som har overteke omsorgsansvaret ikkje er ein naturleg mottakar av desse rapportane.

5.2 Vurdering**Tilsyn 2017:**

Kommunen hadde 15 born i 2017 dei hadde tilsynsansvar for. Ni av 15 born hadde fått gjennomført tilfredstillande tal tilsyn. Ved seks av dei 15 var det ikkje gjennomført eit tilfredstillande tal tilsyn, men 2 av desse flytta ut i eigen bustad i løpet av året og blei det gjennomført 2 tilsynsbesøk første halvår som ein vurderer som dekkande.

Tilsyn 2018

Pr juni 2018 hadde borna fått gjennomført eit til to tilsyn. Sidan året ikkje er omme kan ein ikkje konkludere i høve om kommunen vil greie å få gjennomført eit tilfredstillande tal tilsyn i løpet av året, men barnevernstenesta har gitt tilbakemelding om at ein har som mål å greie dette.

Oppfølging av barn i institusjon:

To av sakene omhandlar born som har vore plassert på institusjon. Det låg ikkje føre tilsynsrapportar i desse sakene, då kontroll og tilsyn ligg til Fylkesmannen, sjå fakta kap 5.1.

Kvalitet på rapportane:

Det går fram av rettleiar (*Tilsyn med barn i fosterhjem kap 4*) at fosterheimskommunen har ansvar for opplæring og rettleiing av tilsynsførarane. Ein såg variasjon i kvaliteten på tilsynsførarrapportane. Kommunen bør etter behov vurdere om det er hensiktsmessig og få på plass fellessamlingar/kurs med alle tilsynsførarar. Dette vil vere spesielt viktig når nye tilsynsførarar kjem til og vil kunne bidra til å heve kvaliteten på tilsynsførarrapportane.

6 PROBLEMSTILING 3:

Har kommunen fått på plass rutinar mht. å dokumentere uavhengighetserklæringa til sine tilsynsførarar?

6.1 Fakta

Forvaltningsrevisjonsprosjekt 2016 med tilhøyrande anbefalingar vart vedteke av kommunestyret i sak 195/16. Det gjekk fram av pkt 3 at det må etablerast rutinar som dokumentere uavhengigheit til tilsynsførar, dvs i forhold til både barnevernstenesta, fosterforeldre og biologiske foreldre.

6.1.1 Skriftlege rutinar

Kommunen har utarbeida rutinehandbok (15.06.2018). I rutinehandboka går det fram instruksar for Uavhengighetserklæring og politiattest:

Uavhengighetserklæring

Sakshandsamar har ansvar for å få denne signert.

«Den personen som skal føre tilsyn må ha en tilstrekkelig uavhengighetsfunksjon overfor barnevernstjenesten, fosterforeldra og barnets foreldre. Dersom barnet bor i fosterhjem i omsorgskommunen, og tilsynsbesøkene skal gjennomføres av noe med tilknytning til barnevernstjenesten, må uavhengighet ivaretas ved at tilsyn ikke utføres av en person som har hatt direkte befatning med barnevernssaken».

(«Tilsyn med barn i fosterhjem», veileder Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet 02/2015)

Kopi av denne finn du i den gule permen på merkantikontoret merka; politiattest/uavhengighetserklæring. Elles finn du den i felles fila (der rutinane ligger) o ,appa merket malar: Felleslagringsområde (P :) - HE Barnevern- Maler- Uavhengighetserklæring.

Politiattest

Alle som arbeider/har oppdrag for barneverntenesta skal levere politiattest.

Arbeidet/oppdraget skal ikkje setjast i verk før politiattest ligg føre.

Sakshandsamar har ansvar for at det vert innhenta politiattest. Skjema for søknad om politiattest står i den blå permen merka malar på merkantikontoret, eller du finn den på nettet under <https://www.politi.no/tjenester/politiattest/>

Når politiattesten er mottatt så kryssar sakshandsamar av i familia for oppdragstakar.

Kopi av attesten skal sendast dokumentsenteret i kommuna...

Originalen oppbevarast i den gule permen på merkantikontoret merka politiattest/uavhengighetserklæring.

6.1.2 Gjennomgang av uavhengighetserklæring

Det vart etterspurt uavhengighetserklæring og politiattest for tilsynsførarar. Det låg føre uavhengighetserklæring på to av tilsynsførarane i kommunen. Iflg administrasjonen var dette dei to nye tilsynsførarane ein hadde fått sidan det førre forvaltningsrevisjonsprosjektet der denne rutinen blei anbefalt og sett i verk.

6.1.3 Gjennomgang av politiattestar

Permen som vart utlevert inneheldt også politiattestar, men det låg ved berre politiattest på ein av dei nye tilsynsførarane. Det vart etterlyst politiattest på den andre og fekk tilbakemelding om at vedkomande hadde levert inn politiattest nokon månadar før i samband med tilsetting i Herøyskulen og at ein difor ikkje hadde politiattesten til vedkomande på barnevernskontoret. I følgje dokumentsenteret i kommunen har tilsynsførar tidlegare levert politiattest i samband med tilsetting i skulen.

6.2 Vurdering

Kommunen har fått på plass skriftlege rutinar for å innhente både uavhengighetserklæring og politiattestar på sine nye tilsynsførarar. Gjennomgangen viste at dei to nye tilsynsførarane som hadde kome til sidan sist forvaltningsrevisjon hadde avgitt og signert uavhengighetserklæring. Begge hadde også levert politiattest. Kommunen har fått på plass og implementert rutinar i høve innhenting og dokumentering av uavhengighetserklæring og politiattest, men alle tilsynsførarar bør avlegge uavhengigheitserklæring og politiattest.

7 ANBEFALING

- Kommunen bør sette i verk tiltak slik at barnevernstenesta får gjennomført tilfredstillande tal tilsyn i alle fosterheimar jfr. minimumskrava.
- Kommunen bør ha som mål at ved oppfølgingsbesøk i fosterheimar med fleire fosterheimsbarn, bør alle fosterbarna vere tilstades.
- Kommunen bør sørge for at alle barn ein har tilsynsansvar for, får gjennomført tilfredstillande antal tilsyn jfr. minimumskrava i rettleiar.
- Kommunen bør etter behov vurdere kurs/fellessamling med tilsynsførarar mht, rapportskriving .
- Kommunen bør innhente uavhengighetserklæring og politiattest av også tidlegare oppnemnde tilsynsførarar